

**Експеримент з
VAR Відео Асистентами Арбітра (ВАА)
Протокол (Огляд)**

Експериментування наживо з відео допомогою з метою усунення явних помилок у вирішальних ситуаціях матчу

Мінімум втручання – максимальна користь

Вступ

Під час 130-ої Щорічної Загальної Зустрічі Міжнародної Ради Футбольних Асоціацій (IFAB), що відбулась у Кардіфі 5 березня 2016 року, з метою визначення чи «застосування VAR (ВАА) покращить гру», було ухвалено рішення щодо проведення протягом двохрічного періоду «експериментування наживо з відео допомогою з метою усунення явних помилок у вирішальних ситуаціях матчу», застосовуючи VAR (Відео Асистента Арбітра (ВАА)), який є офіційною особою матчу.

Метою цього експерименту НЕ є досягнення 100% точності в усіх рішеннях тому, що немає такого бажання зруйнувати життєдайну силу та емоції футболу, що виникають через майже неперервні події гри та загальну відсутність тривалих зупинок. Філософія є наступною:

«мінімум втручання – максимум користі»

Для того, щоб саме арбітр (а не VAR (ВАА)) був головною офіційною особою матчу, арбітр завжди залишатиметься тим, хто приймає рішення (за виключенням непомічених інцидентів, що, зазвичай, скоюються зоні дій, у яких відсутній м'яч), включаючи ті, згідно яких порушення не було. Рішення арбітра може бути змінено лише тоді, коли перегляд відео покаже, що сталась явна помилка, тобто не буде такого, що «чи було рішення правильним?», а буде:

«чи було рішення явно неправильним?»

Національним ФА та організаторам змагань дозволено брати участь в експериментах (або застосуванні VAR (ВАА)) лише за умови наявності дозволу на це з боку Міжнародної Ради Футбольних Асоціацій (IFAB). Дозвіл може бути надано лише у тому випадку, якщо протоколи IFAB будуть застосовані у повному обсязі, і за умови дотримання технічних вимог IFAB, а арбітри-VAR (ВАА) пройдуть відповідне навчання:

«єдиний для всіх протокол»

Рішення, що переглядаються

Офіційні особи матчу приймають сотні рішень у кожному матчі, включаючи рішення про те, що порушення не було. Було б неможливим не змінивши повністю футбол, переглядати кожне рішення. Тому, експеримент обмежується застосуванням VAR (ВАА) у 4 категоріях вирішальних для матчу рішень/епізодів:

- взяття воріт
- рішення чи був/не був 11-метровий удар

- прямі червоні картки (не охоплює ЧК за 2-гу ЖК)
- помилкова ідентифікація гравця

В усіх цих ситуаціях VAR (БАА) застосовується лише після того, як арбітр прийняв рішення (включаючи рішення продовжити гру), або у випадку, якщо було «пропущено» важливий епізод, тобто непомічений офіційними особами матчу.

Принципи

1. Відео технології будуть застосовуватись лише для того, щоб виправити явні помилки, та у випадку із «пропущеними» епізодами у визначених вирішальних для матчу рішеннях: взяття воріт, був/не був 11-метровий удар, прямі червоні картки та помилки з ідентифікацією гравця (наприклад: арбітр виносить попередження/вилучає не того гравця).

2. Прийняття остаточних рішень завжди залишатиметься за арбітром.

3. Відео Асистенти Арбітра VAR (БАА) є офіційними особами матчу – будь-яку інформацію, яку VAR (БАА) надають арбітру буде сприйматись ним так само, як і інформація, яку вони отримують від асистента арбітра, додаткового асистента арбітра або від 4-ого арбітра.

4. Арбітри завжди повинні приймати будь-які рішення в незалежності від самого існування VAR (БАА), тобто, арбітру не дозволяється не приймати рішення і передавати ситуацію на розгляд VAR (БАА). Якщо арбітр вирішує не зупиняти гру через ймовірне порушення, рішення (дозволити продовжити гру) може бути переглянuto.

У рідкісних випадках, коли незрозуміло чи є порушення, що карається попередженням (ЖК), таким, що заслуговує на вилучення (ЧК), або тоді, коли незрозуміло, хто повинен отримати покарання, арбітр має право порадитись із VAR (БАА).

5. Початкове рішення прийняте арбітром не буде змінюватись, за виключенням тих випадків, коли перегляд відео у явний спосіб вказуватиме на те, що рішення було явно помилковим.

6. Тільки арбітр має право ініціювати перегляд; VAR (БАА) (та інші офіційні особи матчу) можуть лише рекомендувати арбітру перегляд.

7. До чого б не призвів перегляд, обмежень у часі із переглядом рішення немає, оскільки точність є більш важливим фактором, ніж швидкість.

8. Гравці та офіційні представники команд не повинні обступати арбітра або намагатись вплинути на рішення, що переглядається, на процес перегляду або остаточне рішення. Гравцю, який застосує «жест перегляду», виноситься попередження (ЖК).

9. З метою гарантування прозорості, арбітр повинен, наскільки це можливо, залишатись в полі зору всіх під час процесу перегляду.

10. Якщо гра продовжувалась після епізоду, який потім переглядався, будь-які дисциплінарні заходи застосовані /дисциплінарні заходи, що повинні бути застосовані після епізоду, не відміняються, навіть якщо початкове рішення було змінено (за

виключенням попередження/вилучення за зрив перспективної атаки або ЗОГМ (Зрив Очевидної Гольової Можливості).

11. Існує максимальний проміжок часу до та після епізоду, який може бути переглянутий.

12. Протокол VAR (БАА), наскільки це можливо, відповідає принципам та філософії Правил Гри.

Процес перегляду

VAR (БАА) стежитиме за грою на екранах ТВ у пункті відео-оператора (ПВО), який може бути розташований на/поруч із стадіоном або у найближчому відповідно обладнаному центрі (наприклад, у матч-центрі). Через питання чесності/прозорості/довіри, VAR (БАА), яким допомагатиме оператор повторів (ОП), матиме незалежний доступ та контроль над повторами усіх початкових камерних матеріалів транслятора і, таким чином, для будь-якого перегляду буде застосовано той самий змонтований відеоматеріал (повтору), який можна побачити по телебаченню.

VAR (БАА) автоматично перевірятиме кожну ситуацію/рішення на наявність потенційної явної помилки у вирішальних ситуаціях матчу або на те, чи не було пропущено серйозного епізоду/порушення; таким чином у тренерів або гравців не буде потреби вимагати перегляду тому, що, якщо щось було пропущено, це буде помічено VAR (БАА).

Якщо в перегляді немає потреби, то у зв'язку із арбітром не буде потреби – це «мовчазна перевірка». Якщо результати перевірки вказують на те, що епізод слід переглянути, про це негайно інформують арбітра. На додачу, якщо в арбітра є підозра про те, що можливо сталась ще тяжча помилка або щось серйозне було пропущено, може бути зроблений запит на перегляд.

Лише арбітр може ініціювати перегляд – інші офіційні особи матчу (особливо VAR (БАА)) можуть лише рекомендувати перегляд, але лише арбітр прийматиме рішення чи прибігати до перегляду чи ні так само, як і щодо результатів такого перегляду. Арбітр має право приймати рішення щодо тих ситуацій, коли офіційні особи явно бачили епізод і тому немає потреби у перегляді.

Якщо арбітр бажає звернутись до перегляду, коли триває гра, гру слід зупинити як тільки, вона буде відбуватись у «нейтральній» зоні, тобто, коли в жодної з команд не буде доброї можливості для здійснення атаки.

Арбітр повинен чітко вказати на початок процесу перегляду шляхом здійснення жесту у вигляді окреслення уявного контуру ТВ екрану; рішення (арбітра) не може бути змінено, якщо не було показано жесту про перегляд. Поновлення гри повинно бути призупинено до завершення перегляду; арбітри повинні вжити превентивних заходів до команди/гравця, які є порушником, для того, щоб уникнути поновлення гри з їхнього боку саме для запобігання перегляду.

В тому разі, якщо перегляд було розпочато, арбітр має право на наступне:

- прийняти рішення, виходячи лише з інформації, що була отримана від VAR (БАА) або
- проглянути змонтований відеоматеріал (повтору) безпосередньо перед прийняттям остаточного рішення (перегляд на полі – «ПНП»)

ПНП розраховані в основному для суб'єктивних (прийнятих) рішень або на те, щоб сприяти контролю над матчем, або на те, щоб «подати» рішення. У ПНП немає потреби для фактичних (прийнятих) рішень таких, як щодо визначення місця порушення або положення гравця (наприклад при поза грою), місця контакту м'яча із частиною тіла при грі рукою або місця ігрового порушення (фолу) тощо.

Арбітр має право продивитись змонтований відеоматеріал (повтору) на звичайній швидкості та/або в уповільненому режимі, взагалі, уповільнений режим повтору слід застосовувати лише для визначення точки контакту при порушеннях із фізичним контактом та грі рукою; звичайна швидкість застосовується для визначення інтенсивності порушення або для прийняття рішення щодо навмисності гри рукою. Інші офіційні особи не мають права переглядати змонтований відеоматеріал (повтору), за виключенням тих випадків, коли арбітр сам їх про таке не попросить.

У випадках із порушенням, що караються червоною карткою (за виключенням ЗОГМ), переглядається лише сам епізод. У випадку із взяттям воріт, порушеннями, пов'язаними із 11-метровими ударами та ЗОГМ, арбітр має право переглянути відео гри аж від самого початку атакувальних дій, що призвели до виникнення епізоду, і, якщо це важливо, як саме відбувалося оволодіння м'ячем на початку тієї фази гри. Правилами Гри не дозволено змінювати рішення, пов'язані із поновленням гри (кутові удари, вкидання м'яча з-за бокової лінії тощо) після того, як гру вже було поновлено, - саме тому вони і не можуть бути переглянуті.

В кінці процесу перегляду арбітр повинен прийняти остаточне рішення і чітко позначити результати перегляду, вжити/змінити/відмінити будь-яку дисциплінарну санкцію (коли це доцільно) та забезпечити правильне поновлення гри.

Процес перегляду повинен бути закінчений якомога скоріше/ефективніше, при цьому точність є більш важливим фактором, ніж швидкість. Гравці та офіційні представники команд не повинні намагатись вплинути або втрутитись у процес перегляду. Гравець, який покаже жест ТВ, повинен отримати попередження (ЖК); будь-хто, хто увійде у Площу Перегляду для Арбітра (ППА), повинен отримати попередження (ЖК) (гравець/гравець заміни) або бути усунутих від виконання власних обов'язків (офіційний представник команди).

Результати матчу не можуть бути визнаними як недійсні через наступне:

- несправність (-ості) технології VAR (БАА) (так само, як і у випадку із технологією зарахування взяття воріт)
- неправильне (-ні) рішення, що було (-и) прийняте (-і) із застосуванням VAR (БАА) (тому, що VAR (БАА) є одним із офіційних осіб матчу)
- рішення не переглядати епізод або переглядати ситуації, що не повинні переглядатись

Навчання арбітрів

Для того, щоб навчити арбітрів та VAR (БАА) застосовувати систему VAR (БАА) ефективно, особливо під тиском в контексті складних вирішальних ситуацій матчу, знадобиться значний проміжок часу та ресурси. Для експерименту VAR (БАА) саме навчання є найважливішим моментом. Навчання є спрямованим на розвиток навичок ефективного процесу перегляду з наступною метою:

- досягнення високого рівня точності у визначенні чи є рішення/епізод таким, що заслуговує на перегляд, а також точності у остаточному рішенні (після перегляду)
- мінімізація часу перегляду

Аналіз даних

IFAB призначив KU Leuven (Бельгія), університет, що має значний досвід в аналізі арбітражу/футболу, відповідальним за збір та аналіз даних VAR (BAA). Отримані ними результати будуть перевірені та затверджені університетами TU Munchen та Harvard.

Часовий проміжок для ухвалення рішення

IFAB сподівається ухвалити рішення щодо VAR (BAA) у 2018 році або не пізніше, ніж у 2019 році.

Словник

A

Assistant Video Assistant Referee (AVAR*) Помічник Відео Асистента Арбітра (ПВАА) – вимовляється A-V-A-R – зазвичай, це діючий або колишній арбітр призначений допомагати Відео Асистенту Арбітра, зокрема:

- спостерігати наживо гру в той час, як VAR (BAA) здійснює перевірку або перегляд
- вести записи щодо епізодів
- повідомляти про результати перегляду телетрансляторам

Attacking possession phase (APP) – Фаза Початку Атакувальних Дій (ФПАД) – початкова «точка» проміжку перегляду ігрових дій, що призвели до взяття воріт, епізоду, пов'язаного із 11-метровим ударом, або до порушення, пов'язаного із ЗОГМ. Це початок атакувальних дій, які призвели до взяття воріт, епізоду, пов'язаного із 11-метровим ударом, або до порушення, пов'язаного із ЗОГМ, і, якщо це важливо, як відбувалось заволодіння м'ячем на початку цієї фази ігрових дій (але мова не йде про будь-яке поновлення гри, з якого розпочались атакувальні дії).

O

On-field review (OFR) - Перегляд На Полі (ПНП) – у випадках, коли арбітр вирішує проглянути змонтований відеоматеріал повтору у RRA (ППА)

VAR (BAA), AVAR (ПВАА), RO (ОП) та RA (ПП) повинні бути нейтральними у відношенні до клубів, що змагаються

R

Referee review area (RRA) - Площа Перегляду для Арбітра (ППА) – місце в полі зору всіх за межами футбольного поля, у якому арбітр може продивитись змонтований відеоматеріал повтору.

Replay operator (RO*) – Оператор Повторів (ОП) – особа, яка має технічні знання, яка допомагає BAA у пункті відео-оператора (ПВО) video operation room (VOR)

Review assistant (RA)* - Помічник Перегляду (ПП) – особа, яка допомагає арбітру у referee review area (RRA) у Площа Перегляду для Арбітра (ППА); це повинна бути нейтральна особа по відношенню до обох команд, що змагаються

S

Silent check – мовчазна перевірка – коли VAR (BAA) перевіряє рішення/епізод, але при цьому не спілкується з арбітром (явної помилки не було виявлено)

V

Video Assistant Referee (VAR)* - Відео Асистент Арбітра (BAA) - вимовляється V-A-R – діючий або колишній арбітр, якого було призначено допомагати арбітру з метою виправлення явних помилок у вирішальних ситуаціях матчу (або у разі, якщо не було помічено серйозного епізоду) шляхом передачі інформації із змонтованого відеоматеріалу повтору

Video operation room (VOR) - Пункт Відео-Оператора (ПВО) – приміщення/зона, у якій VAR (BAA), AVAR (ПBAA), RO (ПП) проглядають матч і мають незалежний доступ до та контроль над змонтованим відеоматеріалом повторів транслятора. Цей пункт може бути розташований на/поруч із стадіоном або у найближчому відповідно обладнаному центрі (наприклад, у матч-центрі).